

Klipp ut
och
spara!!

WIEN

GUIDE

TEXT & FOTO **JOSEF FRIEDINGER**

INA AGENCY

Visste du att ...

... Mozart som 25-åring flyttade till Wien, där han gifte sig i Stephansdomen? Han avled 1791, bara 35 år gammal, och ligger begravd på St. Marxer Friedhof utanför staden.

De berömda lippizanerhästarna från Spanska ridskolan.

Tradition i all ära, men få europeiska städer kan i dag mäta sig med Wien när det gäller modern arkitektur, musik, design och mode. Wien har åldrats med värdighet och värdat sina traditioner väl, samtidigt som det är en mångkulturell världsstad.

Bakom barockfasaderna spritter det av ungdomlig nyfikenhet och experimentlusta. Trendiga barer och designbutiker ligger insprängda mellan traditionella kaféer och lodenrocksförsäljning.

SE & GÖRA

STEPHANDS DOMEN

Den katolska domkyrkan i gotisk stil är Wiens främsta kännetecken. Den började byggas redan på 1100-talet som en församlingskyrka. Det södra tornet, som är 136 meter högt och syns över hela staden, kallas av Wienborna för »Steffl«. Domkyrkans ornamenterade tak består av 230 000 glaserade tegelpannor. Det går att ta sig upp i tornen, antingen med hiss i det norra eller uppför 343 trappsteg i »Steffl«. Det går även att besöka katakomberna under kyrkan. *Stephansplatz 3* www.stephanskirche.at

STEPHANSPLATZ

Här, i Wiens absoluta centrum, där den väldiga domkyrkan speglar sig i det futuristiska Haas-husets fasad och paradgatorna **Kärntnerstrasse** och **Graben** mynnar ut, är staden mest levande. En promenad via Graben och **Kohlmarkt** leder till **Michaelerplatz** och **Hofburg**, som fram till 1918 var centrum för Habsburgkejsarens rike. Här får man en inblick i kejsare Franz Josefs och hans maka Elisabeths liv. I de praktfulla byggnaderna finns unika samlingar juveler, porslin och annat.

SPANSKA RIDSKOLAN

Grundades 1729 som en ridakademi, knuten till habsburgska hovet. Spanska Ridskolan är i dag den enda institution i världen där den högre skolans klassiska ridkonst bevaras och förs vidare. Det går att titta på riduppvikningar i den klassiska arenan samt träning och förberedelser av de berömda lippizanerhästarna. *Michaelerplatz 1 A* www.srs.at

MUSEUMSQUARTIER

En av världens tio största kulturarealer med museer, butiker, restauranger och kaféer. Områ-

det invigdes 2001 efter att 300-åriga barocka hovstallar byggts om och ihop med samtida arkitektur i ett djärvt projekt. Det råder en urban känsla på den stora innergården som sommartid förvandlas till ett stort vardagsrum med restauranger och barer. *Museumspplatz 1* www.mqw.at
Fri entré till området och innergården.

NATURHISTORISKA & KONSTHISTORISKA MUSEET

Två av de mest betydande bland stadens mer än 120 museer. Öppet: Naturhistoriska lör-mån 09.00-18.30, ons 09-21. Konsthistoriska tis-sön 10-18, tors 10-21.

Naturhistoriska

Maria Theresien-Platz
Tel +43 1 521 77
Entré vuxen ca 76 kr.

Konsthistoriska

Tel +43 1 525 24
www.nhm-wien.ac.at
www.khm.at
Entré vuxen ca 95 kr.

SECESSIONSHUSET

Ett av de viktigaste byggnadsverken från Wiens Jugendepok. Under sent 1800-tal bröt sig ett antal radikala konstnärer loss från det kon-

servativa konstnärssamfundet och bildade Wiener Secession. Här visas bl a högklassig internationell samtidskonst. *Friedrichsstrasse 12*
Tunnelbana U1, U2, U4, station Karlsplatz
www.secession.at

BELVEDERE

Fältherren och konstläraren Prinz Eugen von Savoyens vackra barockslott med en imponerande konstsamling – Österrikiska galleriet. Innehåller österrikisk konst från 1800- och 1900-tal med verk av Klimt, Schiele och Kokoschka. *Unteres Belvedere*
Rennweg 6
Spårvagn 71
www.belvedere.at
Inträde 120 kr.

HUNDERTWASSERHAUS

Konstnären Friedrich Hundertwasser ritade hyreshuset som invigdes 1986. Han hade inte mycket till övers för modern arkitektur och huset utgör ett totalt stillbrott, med många okonventionella lösningar. *Korsningen Kegelgasse/Löwengasse*
Tunnelbana U1 eller U4 till station Schwedenplatz, spårvagn till hållplats Hetzgasse
www.hundertwasserhaus.info
Inträde 67 kr.

3 FAVORITER

NAMN: JOSEF FRIEDINGER

- MUSEUMSQUARTIER.** Att strosa runt, titta på konst, ta en fika/öl eller bara titta på folk från någon av de speciella möblerna på innergården.
- NASCHMARKT.** Speciellt på lördagar med loppmarknad och mycket kul folk.
- CAFÉ JELINEK.** Favoritkaféet i ett av 6:e Bezirks kvarter.

SCHÖNBRUNN

Det pampiga barockslottet strax utanför stadskärnan är Wiens främsta turistattraktion och finns sedan 1998 på Unescos världsarvslista. Österrikes eget Versailles byggdes som sommarresidens åt Habsburgsätten, och många berömdheter har bott på slottet. Det var också här som en femårig grabb från Salzburg, Wolfgang Amadeus Mozart, gav en av sina första konserter. Världens äldsta djurpark, Schönbrunner Tiergarten, som öppnades 1752, finns på området. *Tunnelbana U4 mot Hütteldorf, station Schönbrunn*
www.schoenbrunn.at
Stora turen med audioguide 120 kr.

PRATER

Wiens motsvarighet till stockholmarnas Djurgården med vidsträckt strövområden. Här finns också den stora nöjesparken med samma namn där man bl a kan åka det berömda Riesenrad, pariserhjulet som bjuder på en hisnande utsikt över staden från sina snurrande vagnar. *Tunnelbana U1, station Praterstern*

ÄTA & DRICKA

I Wien äter man gott och prisvärt. Här finns nog allt, förutom wienerkorv och wienerbröd. Det österrikiska köket är rejält och bastant, och me-
nyen på de traditionella restau-

rangerna utgör ingen trevlig läsning för vegetarianer. Men även matscenen har moderniserats och anpassats, så sushi börjar bli lika vanligt som schnitzel. *Gasthausen, Beisl* (traditionella kvartersrestauranger) och kaféerna är berömda för sin gemytlighet med god service och smaskiga efterrätter.

ÖSTERREICHER IM MAK

I anslutning till Museet för samtida konst (Angewandte Kunst) ligger denna utsökta restaurang med spännande inredning. Här serveras »moderna« husmanskost och utslutande österrikiska viner. Går bra att beställa per glas och det finns alltid ett 20-tal sorter att välja bland. *Stubenring 5*
Tel +43 1 714 01 02
www.oesterreicherimmak.at
Huvudrätter ca 150 kr.

PALMENHAUS

En prisvärd restaurang i den historiska och spektakulära stål/glaskonstruktionen, med lika historiskt läge intill Hofburg. Maten smakar ljuvligt och på uteserveringen med utsikt över parken finns plats för 350 gäster. Vegetariska rätter finns. *Burggarten 1*
Tel +43 1 533 10 33

Sötsaker är en viktig del i Wiens vardags- och turistliv.

www.palmenhaus.at
Huvudrätter 100-200 kr.

FIGLMÜLLER

Har funnits sedan 1905 och ligger bara ett stenkast från Stephansdomen. Serveringen fungerar enligt en sorts löpande band-metod och är aningen brysk men effektiv. *Wollzeile 5*
Tel +43 1 512 61 77
www.figlmueeller.at
God schnitzel för ca 150 kr.

WIENS KAFÉKULTUR

Det är något alldeles unikt med alla dessa panelklädda oaser mitt i storstadstressen. Somliga inrättningar förefaller oförändrade sedan sekelskiftet, med vattenkammad kypare i blanksliten smoking som serverar kaffet från silverbricka. Och, mycket viktigt, med skeden på det obligatoriska vattenglaslet. Kaféerna fungerar för många Wienbor som förlängda vardagsrum dit man drar sig tillbaka för att i lugn och ro njuta av en god kopp kaffe, en bakelse och/eller ett glas vin. Kaféerna har även enkla maträtter, ett stort urval av tidningar och förbluffande många sätt att tillreda kaffet på.

CAFÉ CENTRAL

Sigmund Freud och Leo Trot-

skij hör till raden av berömda gäster som har nött stolarna på detta anrika kafé med högt i tak och pelare som i en kyrka. Det är oftast fullsatt kring marmorborden och publiken består i dag av nästan lika många turister som »akta« kafégäster. *Herrengasse 14*
Tel +43 1 533 37 64-26
www.palaisevents.at

CAFÉ SPERL

Även på Sperrl sitter historien i väggarna. Öppnades 1880 och är än i dag mycket levande. *Gumpendorferstrasse 11*
Tel +43 1 586 41 58
www.cafesperl.at

DEMEL

Demel är flaggskeppet bland konditorier och kaféer på fashionabel adress. Yppiga bakelser och tårter bakom glasmontrar frestar. Genom glasväggar kan tillverkningen av sötsakerna följas. Det är gott fast dyrt och den som vill, och har råd, kan inom ett dygn få sin Sachertårta flyglanslevererad vart som helst i världen. *Kohlmarkt 14*
Tel +43 1 535 17 17
www.demel.at

CAFÉ JELINEK

Här har tiden verkligen stått stilla. Denna pärla ligger i ett av de sympatiska kvarteren i 6:e Bezirk. Här kan du av trevlig personal serveras goda,

PRISKOLL

1 kopp kaffe ≈ 20 kr
 1 Coca-Cola ≈ 15 kr
 1 öl, 20 cl ≈ 30 kr
 1 glas vin ≈ 30 kr
 Taxiresa 3 km ≈ 35 kr
 20 min hästdroska,
 Fiaker ≈ 300 kr

Utanför Kunsthalle vid Karlsplatz kan du ta en paus i sköna solstolar.

hemgjorda bakverk i en helt osannolikt bohemisk miljö. Otto Bauer Gasse 5 Tel +43 1 597 41 13

SHOPPA

I centrum, längs paradstråken Kärntner Strasse, Graben och Kohlmarkt, hittar man de mest fashionabla butikerna.

Mariahilferstrasse, som löper mellan centrumkärnan och Westbahnhof har utvecklings till den mest trendiga shoppingstråkan där högt och lågt blandas.

Österrikisk design har haft ett stort uppsving på senare år och många butiker säljer de unga innovatörernas kreatio- ner.

NASCHMARKT

Mellan Linke och Rechte Wienzeile finns den största marknaden i Österrike, som härstammar från 1905. Den är i dag mångkulturell och säljer mat från hela världen. Fler och fler trendiga restauranger har öppnat medan handlarna har blivit färre. Många Wienbor kommer hit för att äta och dricka både dag- och kvällstid. På lördagar förvandlas parkeringsplatsen till Wiens största loppmarknad. Öppet 06–18, lörd till 17. Några

restauranger har kvällsöppet. Tunnelbana U4, station Kettenbrückengasse

JULIUS MEINL

En dröm för den som vill handla med sig mat eller vin. Exklusiv matvaruaffär med brett utbud av både internationella och österrikiska läckerheter av högsta kvalitet. Graben 19 Tel +43 1 532 33 34 www.meinl.at

CARNABY

Design och kläder från 60- och 70-talet, man känner sig förflyttad till Carnaby Street i 60-talets London. Neubaugasse 78, 7:e distr Tel +43 1 067 68 69 www.carnaby.at

PARK

En concept store för designers. Säljer även fotoböcker och internationella magasin i sina lokaler. Mondscheingasse 20 www.park.co.at

MQ POINT

Ligger vid ingången till MuseumsQuartier. Säljer förutom konstreproduktioner och böcker spännande presentartiklar och souvenirer. www.shop.mqw.at

WIE WIEN

Liten butik med ovanliga presentartiklar och souvenirer som skapats av konstnärer och designers på temat Wien. Kettenbrückengasse 5 www.wiewien.at

UTFLYKTER

GRINZING

Vindistrikt strax utanför Wien, känt för sina Heurigen – serveringar där vinodlarna serverar sitt eget vin. Närheten till så många vinodlingar är unik för en storstad och Heurigen är en lika självklar tradition för Wienborna som de många kaféerna. På stora lummiga ängar serveras vin och mat vid rustika och enkla bord. Det lokala vinet och husmanskosten intas till tonerna av levande dragspels- och fiolmusik, den s k Schrammelmusiken, och framåt sommarnatten blir stämningen mycket hög. Tunnelbana U4 till Heiligenstadt, buss 38 till Grinzing

WACHAU

Åk tåg till Krems, en av Österrikes äldsta städer vid Donau-floden och porten till vindistriktet Wachau. Hyr en cykel och rulla fram på den berömda »Donauradweg«. I den frodiga floddalen klättrar randiga vinodlingar upp för de branta kullarna och många serveringar inbjuder till ett stopp för vin och Brettljause – kalkskuret med hembakt

bröd. Wachau är med på Unescos världsarvslista.

KLOSTRET MELK

Ett annat världsarv är det barocka benediktinerklostret vars drygt kilometerlånga fasad syns från långt håll uppe på ett klippsprång ovanför Donau i staden Melk. Båtar på floden Donau: www.ddsg-blue-danube.at

SEMMEERING

Ytterligare ett världsarv från Unescos lista är järnvägen till Semmering. Ta tåget från Südbahnhof i Wien och njut av en dramatisk natur. Semmeringbanan, med viadukter och tunnlar, är byggd på 1850-talet och känns nästan överklig. Orten Semmering ligger i bergiga trakter med möjligheter till vandring. ÖBB (österrikiska järnvägen) www.oebb.at

NÖJEN

Wien är känd som den klassiska musikens huvudstad, men är även ypperlig för nattsudare. Som ett alternativ till Mozart, Schubert, Haydn och Strauss har Wien en stor klubbscen. Dj:er som Kruder & Dorfmeister har placerat staden högt upp på partylistorna världen över och fått

Stora Salen i konserthuset är ett av många ställen där du kan spisa klassisk musik i exklusiv miljö.

klubblivet att blomstra. De flesta klubbar finns i Innere Stadt och håller i gång nätterna igenom. Barerna är många, öppna till mycket sent och utbudet är enormt. Som till exempel i »Bermudatriangeln«, ett område nära Schwedenplatz, där intressanta barer ligger på rad. Även Museums-Quartiers barer är populära. För bra tips om vad som händer i stan, kolla in tidningen Falter: www.falter.at

LOOS AMERICAN BAR

Ett måste på tio i topp-listan – inte minst för dess fantastiska inredning och den täta atmosfären med kändisprägel. Skapades 1908 av arkitekten och konstnären Adolf Loos. Kärntner Durchgang 10 www.loosbar.at

JOE ZAWINULS BIRDLAND

En av de populäraste jazzklubbarna, grundad av den nyligen avlidne världsartisten Joe Zawinul. Am Stadtpark 1, ingång Landstrasser Hauptstrasse 2 www.birdland.at

DONAUINSEL

Strandresan längs Donau strax utanför stadskärnan har blivit en populär träffpunkt. Utflyktsplatsen, med ett 20-tal restauranger, barer och

diskotek, håller öppet dagligen 11–04 under sommaren.

PASSAGE

En uppkomling bland klubbar. Europas främsta dj:er står för musiken i de sparsamt inreda lokalerna och stället har blivit en stor succé. Burgring/Babenbergerstrasse Tel +43 1 961 88 00 www.sunshine.at

FLEX

På en av stans mest populära klubbar spelar berömda dj:er hela nätter igenom. Donaukanal/Augartenbrücke 1:a distr Tel +43 1 533 75 25 www.flex.at

SCHIKANEDER BAR

Kulturstället med filmklubb och egen biograf i fjärde distriktet visar utställningar i baren. Öppet kl 18–04. Margaretenstrasse 24 Tel +43 1 585 28 67 www.shikaneder.at

TA SIG RUNT

Wien har ett av Europas mest effektiva och lättorienterade lokaltrafiknät. Du tar dig enkelt runt med tunnelbana, spårvagn och buss. Wien-Karte gäller på alla offentliga färdmedel och erbjuder dess-

utom en mängd rabatter på olika ställen. Finns på turistinformation, biljettförsäljningen och på större hotell. Wien-Karte, 72 tim, 177 kr.

STADSDELAR

Staden är indelad i 23 stadsdelar, så kallade Bezirk. Varje distrikt har både ett namn och ett nummer, varav det senare finns på stadens gatuskyltar före gatans namn. Här är några av de mest intressanta områdena:

Första distriktet heter Innere Stadt, och här finns de flesta av Wiens sevärdheter och museer. Innere Stadt är främst ett affärsdistrikt med shoppingstråken Kärntnerstrasse, Kohlmarkt och Graben, men även det ledande nöjesdistriktet med otaliga kaféer, restauranger och nattklubbar. Runt omkring löper Ringstrasse och Gürtel, en andra cityring som skiljer de yttre från de inre distrikten. Dessa två för trafiken mycket viktiga gator är till stor hjälp för att orientera sig i de olika stadsdelarna.

Andra distriktet Leopoldstadt ligger på en ö mellan Donau och Donau-kanalen och dess största yta upptas av Praters strövmråden med bland annat nöjesparken med samma namn.

Tar man tåget (CAT) från flygplatsen till centrum hamnar man på stationen Wien-Mitte i tredje distriktet. Slottet Belvedere och Hundertwasserhuset är några av sevärdheterna i Landstrasse som det tredje distriktet också heter.

Sjätte distriktet Mariahilf, strax väster om Innere Stadt, har på senare år blivit en trendig stadsdel med bland annat många designbutiker. Här ligger också den populära Mariahilferstrasse, en av Wiens ledande shoppinggator. För arkitektoniskt intresserade är adresserna Linke Wienzeile 38 och 40 samt Köstlergasse 1 och 3 ett måste. Arkitekten Otto Wagners bostadshus från 1899 i jugendstil är verkligen sevärt liksom Max Helgeles Fillgraderstiege från 1907.

I sjunde distriktet Neubau väster om Innere Stadt ligger det populära kulturområdet Museumsquartier.

Nionde distriktet är Alsergrund i norra centrum och på Berggasse 19 finns Sigmund Freud-museet i psykoanalytikerns före detta bostad.

Tionde distriktet Favoriten söder om stadens centrum är en utpräglad arbetarstadsdel med största invånarantalet av alla distrikt och

På fem-stjärniga hotellet Sacher bor man som en riktig celebritet.

en socialdemokratisk väljarkår som till exempel bor i Per-Albin Hansson-Siedling, ett bostadsområde vid Favoritenstrasse.

Väster om stadens kärna ligger Hitzing, det trettionde distriktet, med kuperade grönområden kring Wienerwald. Här ligger Wiens kanske främsta turistattraktion, slottet Schönbrunn med sina fantastiska trädgårdar och parker.

Döbling heter det nittonde distriktet nordväst om centrum och är mest känt för Wiens högsta bergstoppar (Hermanskogel och Kahlenberg) samt vinområdena Grinzing och Nussdorf. Här serveras vinböndernas eget vin på de så kallade Heurigen till levande dragspels- och fiolmusik.

BO

CORDIAL THEATERHOTEL WIEN ★★★★★

På gångavstånd från de stora turistattraktionerna i centrala staden erbjuds modern komfort i klassiska lokaler. *Josefstädter Strasse 22*
Tel +43 1 405 36 48
www.cordial.at
Dubbelrum från ca 2 000 kr.

LINDNER HOTEL AM BELVEDERE ★★★★★

Intill slottet Belvedere och på gångavstånd från centrala staden. Moderna rum i en spännande omgivning. *Rennweg 12*
Tel +43 1 794 77-0
www.lindner.de
Dubbelrum från ca 1 000 kr.

PENSION MOZART

Familjärt pensionat i ett lugnt område nära centrum-kärnan, ovanför Fillgraderstiege, en trappa som byggdes 1906 i secessionsstil och som är värd ett besök bara den. Rummen är sparsmakade och några av dem kanske aningen mörka.

Theobaldgasse 15
Tel +43 1 587 85 05
www.pension-mozart.at
Dubbelrum från ca 700 kr.

PENSION NEUER MARKT

Bara någon minut från Stephansdomen ligger det sympatiska pensionatet med reception på andra våningen. Rummen är enkla och med tanke på det centrala läget mycket prisvärda. *Seilergasse 9*
Tel +43 1 512 23 16
www.hotelpension.at/neuer-markt
Dubbelrum från ca 550 kr.

! FAKTA

Så reser du: Direktflyg med FlyNiki från ca 750 kr t/r. Air Berlin från ca 800 kr. Paketresa med Ving från ca 4 000 kr inkl flyg + 3 nätter på trestjärnigt hotell i centrum. Tåg: Malmö–Wien 3 000 kr t/r. **Restid:** Flyg ca 2,5 tim, tåg 20 tim inkl 2 byten. **Transfer:** Flygplatsen Wien/Schwechat ligger 19 km sydöst om staden. CAT (City Airport Train) tar 16 min till

centrum, ca 85 kr. Flygbussar lite längre tid, ca 57 kr. Taxi till centrum 285 kr.

Klimat: Året runt.

Folkmängd: 1,6 milj.

Språk: Tyska, engelska fungerar bra.

Valuta: Euro. 1 EUR ≈ 9,50 SEK.

Information: Österrikiska turistbyrå, tel 08-412 10 73. I Wien finns turistbyråer i ankomsthallen på flygplatsen, i stadens centrum på Albertinaplatz/Maysedergasse. www.austriatourism.com, www.austria.info, www.wien.info
DDSG Blue Danube, båtfärder på Donau, tel +43 1 588 80-0, www.blue-danube.at, Vienna Guide Service, info om boende, nöjen, tel +43 1 440 30 94, www.vienna-guide-service.com, Sightseeing, »hop on, hop off«, tel +43 1 712 46 83, www.viennasightseeingtours.com, www.redbuscitytours.at, www.cityrama.at

VÅRA GUIDER I KOMMANDE NUMMER

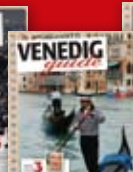
NR 13/2008

NR 1/2009

NR 2/2009

LADDA NER TIDIGARE GUIDER PÅ WWW.ALLTOMRESOR.SE